

4

2024

NYCKELHARPAN

Föreningen Nyckelharpan's medlemstidning

Nyckelharpan
Föreningen Nyckelharpan
medlemstidning
Nr. 4 av 4, 2024. Årgång 39
ISSN 1401-2936 (Print)
ISSN 2004-5735 (Online)

Ansvarig utgivare:
Johan Hesselbäck
Text och bilder ur *Nyckelharpan*
får ej publiceras utan medgivande
från redaktionen.

Material till nästa nummer bör vara
redaktionen tillhanda senast
den 20 feb 2025.

Kan skickas direkt till:
harpa@bonilsson.se, 0722-350 615
eller *johan.hesselback@gmail.com*.

Redaktör: *Hans Liss*

Föreningen

Organisationsnummer: 802011-4289
Plusgiro: 491 82 94-2
Swishnummer: 123 612 26 34
Medlemsavgift: Se separat
information på sid. 14.
E-post för kassörsärenden:
info.nyckelharpan@gmail.com

Styrelse och fasta medarbetare

Ordförande: *Johan Hesselbäck*,
johan.hesselback@gmail.com,
076-277 99 33

Sekreterare, harpbyggare,
harpfrågor: *Bo Nilsson*,
harpa@bonilsson.se, 0722-350 615

Kassör: *Pär Elfström*
perelfstrom@hotmail.com,
070-453 46 73

Ledamot: *Esbjörn Hogmark*,
esbjorn@hogmark.com, 070-211 04 30

Ledamot: *Magnus Holmström*,
umemagnus@gmail.com,
070-234 84 56

Ledamot: *Ida Rydiander*,
ida.rydiander@gmail.com,
073-362 21 31

*Framsidan: Ukrainska gäster hos
Esbjörn Hogmark - se sid. 13
Foto Åsa Hogmark*

EO Grafiska AB

är Föreningen Nyckelharpan
sponsor i form av generösa villkor
för tryckningen.
Tryckt i nov 2024

Hej alla nyckelharpister!

Fjärde och sista numret av
tidningen är nu i din hand (eller i
din skärm) och julen är snart här. Nu
kan jag tänka mig att ni laddar med
en sedvanlig repertoar av era
favoritjullåtar på harpan. Själv blir
jag varje år frågad om jag kan inleda
julen med ett par låtar, så runt den
här tiden börjar jag putsa av min
gamla samling i ett medley som
väcker en riktigt varm och mysig
julistämning.

Jag ska röra mig vidare och som
vanligt prata lite om vad som hänt i
föreningen den senaste tiden. Sedan
senaste numret har vi ju haft
föreningens spelkurs, lördagen 12
oktober. Det blev en dag på Eric
Sahlström-institutet i Tobo med
flera entusiastiska deltagare. Vissa
var bekanta sedan tidigare, men det
var också ett par nya och en av dem
var så modig att han begav sig dit
utan att ha spelat nyckelharpa någon
gång tidigare. Han begav sig rätt in i
en heldag fyllt av låtar, stämmor och
musikteori. Lärare var den otroligt
duktiga Emilia Amper, där fokus låg
på att lära sig några få låtar, och
sedan jobba med olika stämmor och
ackord till dem. Emilia har själv en
musikbakgrund där hon spelat
mycket på det sättet tillsammans
med orkestrar och filharmoniker, och
det är någonting jag tycker är både
kul och nyttigt att deltagare får lära

sig även om man inte har möjlighet att
avsätta exempelvis ett år på ESI för att
lära sig sådant från grunden. Att spela
unison i spelmanslag är kul och en viktig
del inom folkmusiken, men många
känner nog inte riktigt till hur pass
mångsidig och dynamisk en väldigt enkel
gånglåt kan vara om man bara provar att
lägga till en eller ett par stämmor eller
ackord.

I tidningen kan ni läsa mer om
spelkursen. Nu skickar jag er vidare i
läsandets förtrollade värld och så önskar
jag er en riktigt god jul!

Johan Hesselbäck, ordförande Föreningen
Nyckelharpan

Evenemang på ESI under 2025

1 feb	Vinterstämman
6-9 feb	Kurs Storbritannien/ Sverige
8 feb	Konsert "Irrbloss" samt spel- och danskväll
13 feb	Anmälan till Knavertorkan startar 09.00
15 feb	Kortkurser
15 mars	Kortkurser
4-5 april	ESI på Folk- och Världsmusikgalan i Uppsala
7-11 april	Danskursvecka
12 april	Dans i Tobo - Festival
26 april	Kortkurser

Till detta kommer även Tobotorsdagar
under våren, samt ytterligare
evenemang som ej ännu är datumsatta
Håll koll på hemsidan!

Vi tar alltid tacksamt emot material till
tidningen, även sådant som inte är
färskvare och som vi kan spara och
använda där det finns plats i framtida
nummer av tidningen. För sådant som
skall in i nästa nummer gäller förstas
sista datum enligt informationsrutan på
sid. 2 /Red.

Föreningen Nyckelharpan

Lokala representanter

Föreningen Nyckelharpan har traditionellt haft sin medlemsbas i stockholmsområdet och det har tidigare varit naturligt att de flesta föreningsaktiviteterna har försiggått i just detta område. Sen en tid tillbaka är det emellertid föreningens uttalade policy att sprida verksamheten inte bara inom Sverige utan även utomlands. Vår ambition är att i första hand göra föreningen till en rikstäckande förening för nyckelharpsrelaterad verksamhet. Som ett led i detta arbete försöker vi att hitta lokala representanter i de olika delarna av Sverige och utomlands. Ni finner en lista på personer och deras geografiska tillhörighet här till höger. Vänd er till dessa om ni lokalt vill anordna något som har med vårt instrument att göra.

Föreningen kan erbjuda ekonomiskt bidrag mot att arrangören bidrar med text och bild om aktiviteten till tidningen. Skicka förfrågan till styrelsen och diskutera med din representant om du har lokala planer. Om det inte finns någon lokal representant där du bor är du förstås välkommen att vända dig direkt till styrelsen. Vi söker också personer i de områden som saknar lokal representant och som vill vara det. Hör i så fall av dig till styrelsen.

Kommande evenemang

Midvinterstämman i Järfälla 2025 planeras till Lördag 18 januari 2025 I Järfälla gymnasium, Mälarvägen 2, Järfälla. Mer info på www.jarfallaspelman.se flik: Midvinterstämman

Där finns också kontaktuppgifter.

/ Lars Lindkvist

Slagsta Gille har sin vinterstämma 8 februari i Hallunda Folkets Hus kl 13-21:30.

Stämman innehåller (förutom buskspel) allspel kl 13, scenspel 13:30-17, därefter dans.

Det kommer läggas på olika Facebook-sidor förutom vår hemsida

www.slagstagille.se

/Margareta Edström

Föreningen Nyckelharpan kommer att vara representerade på Sy & hantverksfestivalen på Sthlmsmässan, 22-23 feb 2025. Vill du vara med i vår monter under en dag, kontakta Bosse Nilsson.

Dalarna	Olle Plahn	plahn.olov@telia.com
Gotland	Jan Lundqvist	jan@snausarve.se
Kalmar	Lars Lithén	lars.lithen@outlook.com
Närke	Ulla Carin Libert	uc.libert@gmail.com
Skåne	Patrik Dahlin	patrik.dahlin@anticimex.se
Västerbotten	Lasse Hyvönen	lhyvonen65@gmail.com
Västernorrland	Bo Allan Nilsson	barbnils@live.se
Åland	Barbro Wendt	barbro.a@aland.net
Nederländerna	Els Doekes	edoekes@wjd.nu

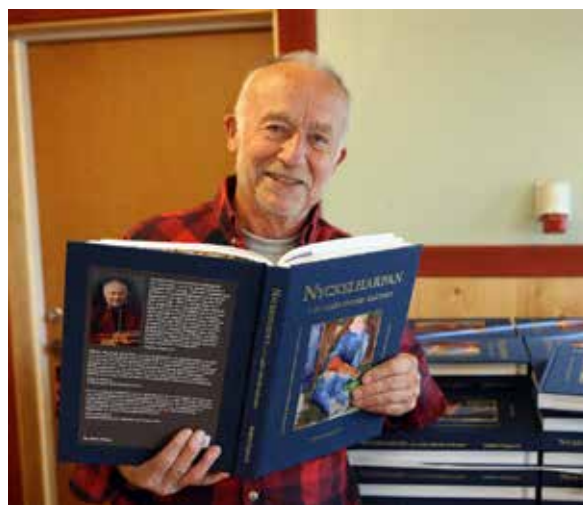
Antal medlemmar i Föreningen Nyckelharpan:

	2024	2023
Inrikes papperstidning	194	165
Digital tidning	59 (9 utland)	63 (9 utland)
Utland papperstidning	12	6
Totalt	274	234

Mvh Kassören

To our international members

We would be happy to accept contributions, whether in the form of text or photos, from our members around the world! The submission deadline for the next issue is February 20.

”Julklappstips – jag har fortfarande ett antal böcker kvar att sälja: Ring mig på 0702 11 04 30 eller mejla på esbjorn@hogmark.com så skickar jag ett exemplar, dedicerat och/eller signerat.”

/Esbjörn

Martin Björklund med nyrenoverad Mosse-Fridolf-harpa

Jag heter Martin Björklund, är född 1988 och uppvuxen i Rimbo. Sedan 18 års ålder har jag spelat fiol och folkmusik, och har ett stort intresse för den lokala traditionen hemma omkring i Roslagen. 2021 startade jag och min sambo Moa Sjölander Roslagens spelmanslag via Roslagens kulturskola, där vi båda jobbar. Vi är idag drygt 40 medlemmar och spelar låtar nästan enbart från trakten.

Mosse-Fridolf - Foto Birger Björnerstedt

En av de största och viktigaste spelmännen för vår tradition är Fridolf Jansson, Mosse-Fridolf, från Singö, (1914-1981). Han var en skicklig spelman, båtbyggare, låtskrivare och instrumentbyggare. Hans huvudinstrument var fiol, men han var även mycket skicklig på nyckelharpa och dragspel.

Fridolf fick sitt musikintresse efter sin far August Jansson (1868-1937), även kallad Mosse-August, som var fiolspelman och jobbade till sjöss. Där lärde han sig låtar som han sedan förde vidare till sonen Fridolf. Det dröjde inte länge, innan August fick erkänna att "Du får till de mycke' bättre du!"

Fridolfs allra första fiolbygge, som han gjorde i sjuårsåldern, var en cigarrlåda som han satte hals på och som nu finns bevarad på Matsgården, hembygdsgården på Singö. Han byggde ca 60 harpor, 30 fioler, 3 gitarrer och 7 hardingfeler under sin levnads tid.

Fridolf lämnade en mängd låtar efter sig, traditionella och egna kompositioner. En del av dem fanns på rullband

och kassetter, som räddades i sista stund, när dödsboförvaltaren sorterade upp kvarlåtenskapen och mycket hamnade i sopsäckar.

Låtmaterialen från de banden finns nu, genom Birger Björnerstedts försorg, på arkivband hos Svenskt Visarkiv. En låt som Fridolf komponerade på beställning till invigningen av hembygdsgården, och som är relativt spridd, är "Matsgårdsvalsen". Den tyckte Eric Sahlström om att spela. *(Se tidningens baksida för notblad! /Red.)*

Fridolf hade inga arvingar, han hade bott kvar på föräldragården med sin tio år äldre syster Frida som hushållerska. Hon dog några år innan honom.

Under en spelmanssegling i somras träffade jag Karin Waldnert, som varit tillsammans med riksspelmanen på klarinett och basisten Per-Ove Glaadh född 1955 från Norrtälje. Han var bland annat medlem i Norrtelje Elitkapell.

Hon berättade, att hon efter Per-Oves död 2022 fått ta över hans nyckelharpa, som var byggd av Mosse-Fridolf, och undrade om jag visste någon som ville köpa den. Jag sa att jag gärna köper den, och så blev det.

Harpan är byggd 1975 och det var ett år som Mosse-Fridolf hade många harp-beställningar. När min vän Birger Björnerstedt, som träffade honom mycket under 70-talet, var och hälsade på honom det året, hade han åtta harpbyggen i gång samtidigt. Harpan är Fridolfs 32:a nyckelharpsbygge enligt Per-Oves mor Evy.

Per-Ove var för övrigt en otroligt duktig och mångsidig musiker. Han studerade bas på Kungliga musikhögskolan och spelade även gärna jazz på saxofon.

Vänster Per-Ove Glaadh med harpan jag nu har. Till höger Tomas Adebörn, även han medlem i Norrtelje Elitkapell. Den bilden är tagen av Sven Fredriksson 1978 på "Folkfest i Vigelsjö" 1978

Harpan jag köpte har legat länge i sin låda och inte blivit spelad på, så jag kontaktade Bo Nilsson, som har hjälpt mig att rusta den. Den har nu fått ett rejält ansiktslyft med bland annat nya

Forts. sid. 14

Besök från Ukraina

*Dear Mr. Esbjörn,
My name is Kateryna Honcharuk, a music journalist and specialist in folk music. Your contact gives me Bosse Nilsson. I am really interested in the nickelharp and would be very happy to record an interview with you. Do you have time for a meeting?
Best regards,
Kateryna*

Kateryna eller Katya som hon vill bli kallad kom tillsammans med sin väninna Inna Shvorak som för tillfället studerar i Sverige och nu befann sig i Uppsala, satte sig på tåget och besökte oss i Gyllby på eftermiddagen samma dag och tillbringade resten av dagen hos oss.

Jag kommer aldrig att glömma när de, efter att ha klivit av vid stationen i Örbyhus, promenerat ca 2 km och plötsligt står utanför vår dörr, trots att jag erbjudit mig att hämta dem vid stationen.

De presenterade sig och vi gick direkt in i vardagsrummet för att jag så snabbt som möjligt skulle kunna visa en nyckelharpa.

Jag lade upp mitt nyckelharpsfodral med en harpa i på ett bord. De stod båda på andra sidan. Jag drog upp dragkedjan och vek locket åt sidan. Där låg det svenska nationalinstrumentet som de hört så mycket talas om. Jag tittade upp mot dem. Tårar rann nerför deras kinder! Jag blev för ett ögonblick helt mållös. Tänk vilket fantastiskt instrument vår nyckelharpa är.

De blev drabbade av **nyckelharpans estetiska verkanskraft** – som den svenska utvärderingsgruppen med Owe Ronström vid pennan så fint skriver om Nyckelharpas Nätverk i sin rekommendation till kulturdepartementet för vidare registrering hos Unesco.

Jag hade plockat en bukett med gula och blå blommor, Ukrainas färger som vi i Sverige delar med dem.

På eftermiddagen bjöds vi på en av Åsas alltid så fantastiska middagar. Åsa, som är både riksspelman på nyckelharpa och vissångerska, kunde inte låta bli att bjuda på en svensk visa. Omedelbart kontrade Inna och Katya med en ukrainsk visa. Detta blev startskottet för en fantastisk upplevelse där svenska och ukrainska visor blandades om vartannat.

Det är svårt att tänka på den här dagen utan att få en klump i halsen och en tår i ögat.

Ni kanske undrar hur det gick med inspelningen. Jag var kanske inte i bästa spelform. Svårt att varva mellan att prata engelska och spela på olika harpor. Den sändes under midsommar tidigare i år, är ca 18 min lång och finns på följande länk:

Vid penna och kamera

<https://ukr.radio/schedule/play-archive.html?periodItemID=3916338>

Esbjörn

PS. Har ni svårt att ta upp programmet? Sänd mig en mejl så returnerar jag länken. Hur Inna och Katya drabbas av kriget? Det kan vi ta i en senare artikel

EUROPEAN FOLK NETWORK

24 & 25 september hölls 5th Annual Conference i Kaustinen, Finland

Det europeiska folknätverket är öppet för alla, organisationer såväl som individer, som sysslar med något som har anknytning till folkmusik, folkdans, historieberättande, hantverk mm. <https://www.europeanfolknetwork.com/>

I år hölls den, sedan 2020 årligen återkommande European Folk Network (EFN) konferensen i Kaustinen. <https://www.europeanfolknetwork.com/conference-2024> Huvudtemat var "Vad betyder det för folkkulturaktörer, att deras utövande finns registrerat som ett levande kulturarv hos Unesco?"

Jag var personligen inbjuden till Kaustinen för att presentera vårt nyligen hos Unesco registrerade kulturarv Nyckelharpan Nätverk. Jag deltog både som representant för mig själv och mitt arbete med nomineringen av nyckelharpan nätverk men givetvis också som representant för Eric Sahlström Institutet (ESI).

Jag skriver inte så mycket om själva seminariet och vad vi alla fick vara med om där tillsammans med delegater från 15 länder. Det skulle bli en alltför lång artikel. I stället tänker jag uppehålla mig vid vad Kaustinen står för när det gäller den finska folkmusiken och jämföra detta med vad Österbybruk, Tobo och ESI står för i Sverige när det gäller nyckelharpan och dess musik.

Vi är många som är helt överens med mig om att Nyckelharpan aldrig skulle fått den renessans som den har fått om vi inte haft vår Eric Sahlström (1912-1986). Alla i Sverige kanske inte känner till att Kaustinen kanske aldrig skulle fått sin folkmusikrenessans om de inte haft sin storspelman Konsta Jylhä (1910-1984) som alltså, så när som på två år, levde helt samtida med Eric Sahlström.

Konsta Jylhä, från ett stort foto som hängde på väggen vid ett instrumentseminarium i Kaustinen 2011

Konsta Jylhä anses av många i Finland vara deras genom tiderna största spelman. Många med mig anser att Sahlström är en av Sverige genom tiderna största spelmän. Sahlström var både spelman, instrumentbyggare och kompositör. Jag brukar säga att Sahlström var

nyckelharpan Stradivarius och Paganini i en och samma person. Liksom Paganini komponerade sina 24 caprices gjorde Sahlström ett 20 tal fantastiska musikstycken som alla passar väldigt bra att spela på vår 3-radiga standardnyckelharpa. Kan man spela Erics låtar på sin harpa då har man en grundteknik som passar i stort sett all slags musik, helt analogt med att om man kan spela Paganinis capricer på sin fiol kan man sedan spela i stort sett vad som helst.

Eric Sahlström, 1984

Det intressanta är nu att vi båda, Sverige och Finland, har lyckats få ett immateriellt kulturarv registrerat hos Unesco.

Året efter att Finland fått sin bastutradition upptagen lyckades man 2021 få Kaustinen fiddle playing and related practices and expressions antagen till kategorin Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity. (den representativa listan som idag har totalt ca 900 kulturarv registrerade)

Sverige fick alltså två år senare, 6 december 2023, Nyckelharpa network, an innovative dissemination of a music and instrument-building tradition with roots in Sweden, antagen till Register of Good Safeguarding Practices. (Goda metodiska exempel, som idag har endast ca 35 kulturarv registrerade). Den här kategorin anses vara den kategori som bäst återspeglar konventionens avsikt. Dvs att kunna stå som modell för andra länders, speciellt utvecklingsländernas, nominering av sina immateriella kulturarv. Grundidén med konventionen är liksom med världsarvskonventionen att olika länder och stater bättre ska respektera varandra och lösa sina konflikter på fredlig väg när de ser den kulturella verksamhet som existera. Att lista och registrera immateriella/levande kulturarv har sedan konventionen kom ut 2003 ansetts som Unescos viktigaste fredsbevarande verktyg.

Jag avslutar den här artikeln med några bilder som visar vad jag fick vara med om.

Konferensen inleddes med en ungdomskonsert som representerar Näpperit. Utgångspunkten med Näppäripedagogiken är öppenheten. Alla ska ha rätt att utöva musik utan strikta mål eller examensscheman. Näppäripedagogiken började utvecklas i början av 1980-talet av violinisten och pedagogen Mauno Järvelä (f.1949). Pedagogiken har sin grund i den 300 år gamla spelmanstraditionen som ännu lever i Järveläs hemkommun Kaustby.

Bilden visar Amy Hakanson, student på KMH, jag, Matti Hakamäki, verksamhetsledare på Folkmusikinstitutet i Kaustinen och Saana Kujala, uppväxt i Kaustinen, nu student i vid Sibeliusakademien i Helsingfors. Jag fick äran att tillsammans med Matti hålla seminariets inledningsanförande. Förutom att tacka arrangörerna för detta ärorika uppdrag kunde jag inte låta bli att citera något som jag just hört finlands president Alexandre Stubb nämna – Vänskapen mellan Sverige och Finland har sett i ett historiskt perspektiv aldrig varit bättre.

Kaustinen är ett mycket starkt fäste för den finska folkmusiken. Den sedan 60-talet årligen återkommande folkmusikfestivalen – Kaustinen Folk Music Festival – utgör ett slags nod i hela den finska folkkulturen.

Evenemanget drar 10-tusentals besökare i juli månad år efter år. I början av 90-talet var jag själv där tillsammans med min äldsta son Göran. Vi reste från Falun Folkmusikfestival till Kaustinen för att spela låtar i Bröllops tradition.

Bilden visar delar av folkmusikgruppen Tallari. Tillvänster står Arto Järvelä som spelar både fiol nyckelharpa och esseharpa, den gamla finska nyckelharpan man funnit i byn Esse. Gruppen Tallari åtnjuter ett årligen återkommande statligt stöd för sin verksamhet och har tillgång till egen studio och övningslokal på orten.

Nyckelharpan väckte stor nyfikenhet bland deltagarna. Här är det delegater från Spanien som får prova min harpa.

Jag avslutar min artikel med att visa en bild som presenterades av Ungern. Där har man en mycket bred folkkulturorganisation med namnet Hungarian Heritage House, Ungerska kulturarvshuset med 350 anställda personer.

Sedan 2011 är man registrerad hos Unesco. Även Ukraina var representerade och kunde uppvisa en anmärkningsvär satsning på kultur. Det var möjligen bara Island, och Färöarna som har samma åtstramning på nationella kulturbidrag som just nu drabbar Sverige.

Jag slutar här med att säga att jag önskar att alla folkkulturintresserade personer kunde få möjlighet att delta på ett seminarium av den här kalibern. De ger oss styrka att fortsätta vår gärning vare sig vi dansar, spelar, bygger instrument, står på scenen, forskar, håller kurser eller organiserar stämmor och andra event.

Vid penna och kamera

Esbjörn Hogmark

Spelkursen med Emilia Amper den 12 okt

Lördag den 12 oktober höll vi i Föreningen Nyckelharpan en spelkurs på Eric Sahlström-institutet i Tobo. Dagskursen blev resultatet av ett långt planerande med plats, datum och vilket upplägg vi skulle ha så att det skulle passa alla typer av möjliga deltagare.

Emilia, teori med sviktkurva, riff m.m. Foto: Bo Nilsson

Från början var planen att kursen skulle hålla på under både lördagen och söndagen, men istället valde vi att hålla den under en dag och låta den fantastiska läraren Emilia Amper få hålla i dagen. Märkligt nog stötte jag på Emilia av en ren händelse när vi båda skulle till våra flyg på Arlanda, runt en vecka innan kursen. Det såg jag som ett tecken på att kursen skulle bli bra.

Teori med sviktkurva, riff mm. Foto: Bo Nilsson

Johan Hesselbäck

Några intryck från kursdeltagare

Gabriel Garzia Lopez

Kursen i nyckelharpa med Emilia Amper var en fantastisk upplevelse, där Emilias skickliga och positiva sätt att undervisa gjorde kursen tillgänglig för deltagare på alla nivåer. Trots kursens korta tid lyckades Emilia anpassa pedagogiken, så att alla, från nybörjare till avancerade spelare, kunde delta meningsfullt. Det var särskilt uppskattat att vi fick lära oss om samspel genom att spela olika stämmor i låtarna utifrån våra individuella nivåer.

Lars Hansson, David Garcia Lopez, Lennart Björklund.
Foto: Bo Nilsson

Teorin bakom polskan, dess historia och olika stilar i Sverige var också mycket väl förklarad och gav en fördjupad förståelse för musiken vi spelade. Några saker kunde dock förbättras: kursen var alltför kort och hade gärna fått sträcka sig över hela helgen, vilket är vanligt när man åker till Tobo. Det hade även varit intressant att få möta en andra lärare för ytterligare variation i undervisningen. För framtida kurser skulle det dessutom vara bra med mer och tidigare marknadsföring, gärna med extra fokus på sociala medier, så att fler kan ta del av denna unika möjlighet.

Lars Backemar

Lars Backemar och Emilia Amper. Foto: Bo Nilsson

En trevlig lördag på ESI i Tobo

Jag hade förmånen att tillsammans med ett tiotal nyckelharpspelare delta i föreningens höst spelkurs på Eric Sahlström Institutet, under ledning av riksspelmannen Emilia Amper.

Emilia visade upp sin bästa sida och delade med sig av sin stora kunskap med inspirerande spel och intressant teori.

Vi spelade Myskvalsen från Öland och en småländska slängpolska "Intet sörjer jag" med tillhörande text som vi sjöng med glädje.

Låtarna framfördes med spännande arrangemang i

stämmor med olika riff och variationer.

Vi fick även ett intressant teoriavsnitt kring hur olika polskor spelas samt den viktiga sviktkurvan och fläskförflyttningsfaktorn för att uppnå bästa sväng.

Tack för en trevlig kurs, Johan och tack Bosse för morgon -och eftermiddagsfika och harpmek.

Lennart Pettersson, Björklinge

Ringde sent på fredagskvällen till Bosse Nilsson och anmälde mig, och det ångrar jag inte:

Viksta-Lasses dotterson Lennart Pettersson och Madeleine von Post. Foto: Bo Nilsson

Jättebra Emilia och med ett trevligt gäng.

Sammanfattning, av Bo Nilsson

Om vi sammanfattar spelträffen så tilltalade den både spelvana och nybörjare. Ett exempel på det, var när en deltagare kom utan egen nyckelharpa, men fick låna en av mig, som vi hade avtalat om.

Efter kursen fick han en harpa till låns av ESI, Magnus Holmström, och den övas det nu flitigt på.

*Smörgåsbordet inför starten
Foto: Bo Nilsson*

Oktoberstämman på UKK (Uppsala Konsert och Kongress) 26 oktober

Esbjörn Hogmark 2024-11-19. Foto: Esbjörn Hogmark

Oktoberstämman startades 1945 och flyttade 2008 in på UKK. Den räknas numera som en av Sveriges största och mest välbesökta spelmannsstämmor med totalt ca 1200 besökare varav ca 400 artister/spelmän.

Från och med att stämman flyttades till UKK har jag och några andra harpbyggare, bl.a. Bosse Nilsson ansvarat för en utställning där vi visat både nya och gamla harptyper och hur dessa kan tillverkas. Dels har vi exponerat halvfärdiga nyckelharpsdelar och dels kört bildpel i en dator. Den här typen av demonstration av instrumenttillverkning har med åren vuxit och innefattar sedan några år tillbaka även andra instrument än nyckelharpor. T.ex. visade Mats Nordwall i år hur han bygger sina gitarrer och andra besläktade akustiska knäppinstrument. Tidigare har vi haft utställare som visat säckpipor, spelpipor samt också fioler.

Mats visar här en mall för tillverkning av sargen till en mandolin

Jag har sedan en tid tillbaka iklätt mig rollen som stämmofotograf men blev i år bunden av att jag skulle hålla ett föredrag om Unesco och Nyckelharpan's nätverk. Nätverket upptogs som bekant 2023-12-06 till Unescos register i kategorin Det Goda Metodiska Exemplet (Good Safeguarding Practices). Jag har under mina otaliga presentationer mer och mer insett vikten av att framhålla Eric Sahlström. Det framgår bl.a. i min artikel om ett besök jag gjorde i Kaustinen.

Jag gjorde några indykningar i olika evenemang och vill börja med att nämna klarinetisten Pontus Estling som i sal C spelade solo till dans. Jag blev djup imponerad av hur fint han gestaltade VikstaLasses låtar. Trots att klarinetten i motsats till fiolen och nyckelharpan är ett rent entonigt instrument fick Pontus till drillar och förslag som vi nyckelharpspelare bara kan drömma om.

Forts. på sid. 15

Udda nyckelharpor

Esbjörn Hogmark, 2024-11-19

Det här är den första artikeln i en serie om minst två som jag har tänkt skriva i detta ämne.

I min bok, NYCKELHARPAN – ett unikt svenskt kulturarv, finns i Del II ett kapitel med titeln Udda nyckelharpsmodeller. Jag upptäckte häromdagen att jag sitter på ett mycket stort antal intressanta bilder på just "Udda Nyckelharpor" som jag inte fick plats med i min bok. Ett urval av dess kommer med här i stället.

Det verkar som om lusten hos nyckelharpsbyggare att experimentera och därmed avvika från rådande tradition har funnits lång tid tillbaka. Förmodligen redan under 1600-talet vilket antas vara det århundrade då vår svenska nyckelharpa har uppkommit. Säkert är det just detta experimenterande som gjort att instrumentet överlevt fram till idag?

När det gäller vår "standardnyckelharpa" och dess historia kan vi konstatera följande:

Harpkroppen har i stort varit uppbyggd på samma sätt under de första 350 åren av instrumentets existens. Dvs den var tillverkad ur ett stycke gran och försedd med oxögon tillsammans med ett litet hjärtformat ljudhål under leken. Den här samsynen på instrumentkroppens utformning är anmärkningsvärd och tyder på att spelmän och byggare fungerat i ett slags nätverk för utbyte av tankar och idéer redan då.

Leken har sedan modifierats för att kunna fungera bättre till den rådande populärmusiken. Från endast en rad, enkelharpan, till kontrabasharpan, fortsatt en rad men två löv på samma nyckel och fullt kromatisk i sitt intervall, till Silverbasharpan med de första nycklarna i en andra rad med möjlighet att spela vissa ackord. Med silverbasharpans nyckeluppsättning var instrumentet inte längre kromatiskt.

Redan på 1800-talet kan vi skönja en hel rad nyckelharpsbyggen som jag gärna sätter in i kategorin Udda nyckelharpsmodeller. De har alla ett gott syfte men saknar ofta förankring i den traditionella nyckelharpsrörelsen. Några har fått viss spridning men aldrig utgjort någon direkt konkurrens till dagens moderna harpor.

Först en erinran om hur dagens nyckelharpa har kommit till.

August Bohlin (1877-1949) kom att bli den person som 1925 modifierade nyckelharpan att passa i en modernare musikkontext. Eric Sahsltröm (1912-1986) tog vid efter Bohlin och stadfäste 1937 den 3-radiga kromatiska nyckelharpan till det instrument de flesta av oss spelar på idag.

Så här ser den harpa ut som Eric Sahsltröm tillverkade 1937. Harpan ägs idag av Maria Elinder och har exakt samma stränguppsättning och nycklar som vi idag har på våra standardnyckelharpor.

Kan en nyckelharpa se ut hur som helst? Givetvis inte men vissa byggare bara måste komma med egna modifieringar redan på sitt första instrument. Vad detta beror på kanske bättre kan avhandlas inom psykologin?

Avgörandet för om instrumentet överlever in i framtiden är först och främst att någon skicklig spelman tar instrumentet till sig. Detta gör sedan att även andra spelmän vill prova. Avgörande är givetvis också att instrumentet är konstruerat så att det håller rent mekaniskt och att det har ett tilltalande ljud. Många experimentharpor har gått i graven på grund av bristande hållfasthet.

Jag tar här upp ett par exempel på udda nyckelharpor - gamla och mer sentida.

Jag börjar med Rokokoharpan, ett "fantasifoster" eller "ett konstnärligt mästerverk", välj själv. Harpan finns på Scenkonstmuseets centrallager i Tumba. Är det verkligen någon som har kunnat spela på den? Den kanske bara har ett estetisk intresse? Harpan har antagligen fått leva på grund av sitt udda, rokokoinspirerade utseende. Att den är hel kanske har berott på att den är mer eller mindre ospelbar och därför aldrig stämts upp och spelats? Hur gammal är den? Plats för efterforskningar.

Fiolen har ofta fått stå som förebild för nya typer av nyckelharpor

Då och då får jag kontakt med märkliga nyckelharpor. Harpor som aldrig spelats och som på sin höjd kan sägas likna en nyckelharpa. Många byggare har försökt att på olika sätt efterlikna fiolen.

Detta instrument är utan tvekan ett sådant. Förutom en fiolliknande kropp har det här instrumentet fått ett slags dragspelsmekanik i stället för nycklar. Det finns i familjen Hogmarks ägo och ska stämmas som en fiol och spelas som en nyckelharpa. Det fungerar men inte särskilt bra.

Funktionen hos mekaniken bygger på att tangenterna trycks ned mot strängarna ovanifrån. Den igenskruvade lådan innehåller fjädrar som håller upp tangenterna.

I min nästa artikel kommer jag att ta upp fler mer eller mindre udda instrument som inspirerats av fiolen.

Mauritz Gullbergssons harpa antas vara gjord 1899.

Gunnar Ahlbäck har vid olika tillfällen lånat in Mauritz Gullbergssons harpa från Upplandsmuseet. Formen på instrumentet tyder på att byggaren haft vissa synpunkter inte bara på den traditionella nyckelharpans kroppsform. Typiskt för vissa instrumentbyggare är att viljan att förändra det som redan existerar och fungerar tar över så pass att man vill förändra allt. Instrumentets kropp, stränghållare, hela leken och skruvhuvudet. Det här instrumentet är ett sådant.

Här finns också en intressant förändring som flera byggare även i nutid gett sig på. Att försöka få samtliga löv lika korta som de som sitter på A-strängen. Man har tydligen uppfattat att detta med långa löv på G-strängen är ett problem. (Det kan vara sant om löven där inte tillverkats i rätt dimension och inte satts i rätt i nyckeln). Harpan har också fler löv på samma nyckel. Vi som provat instrumentet kan lätt konstatera att det tyvärr inte alls lever upp till byggarens intentioner.

I min nästa artikel tänker jag ta upp ytterligare ett par nyckelharpor vars lek är konstruerad så att löven är lika långa, eller kanske man här ska säga "lika korta", för att kunna sitta fast bättre.

Den sista udda nyckelharpan, en silverbasharpa, är faktiskt helt spelbar. Den ägs av Sonia Sahlström och Håkan Larsson och är tillverkad av Oskar Larsson, även kallad "Spel-Oskar". Han gjorde fler silverbasharpor vilka ansågs låta och fungera väldigt bra. Under sina sista levnadsår på 1960-talet tillverkade han även ett antal 3-radiga harpor efter Sahlströms modell. Harpan på bilden är udda i den bemärkelsen att den är försedd med F-hål i stället för oxögon samt att den fått en hel del icketraditionella dekorationer. Personligen tycker jag att harpan är mycket vacker och har en tilltalande harmonisk design i sin helhet.

Vid penna och kamera

Esbjörn

Österbykurserna - navet för världens nyckelharpospel

Av Leif Alpsjö. Tidigare publicerad i Uplandspelmannen 2024-3. Foto, där ej annat anges: Leif Alpsjö

I början

av 1970-talet växte folkmusikrörelsen starkt. Tre spelmän, Ragnar Berglund, Bosse Larsson och jag, turnerade mycket. Jag såg ett behov av kurser för spelmän och under två år diskuterade jag med Ragnar och Bosse om att göra en större kurs. I mars 1975 var jag upp på Studieförbundet Vuxenskolas distriktsexpedition och talade med biträdande distriktstudeledaren Gunnel Albertsson. Hon sade: ”Du planerar en kurs i augusti. Då är det bråttom.”

Så tog hon fram papper och penna och började skissa och jag fick sätta igång med att få ut information, hyra kurslokal, och mycket annat. Med Gunnels hjälp hann jag med allt. Men det var mycket mer administration än jag trodde. Jag hade ju samtidigt familj och ett heltidsarbete.

Givna lärare var Bosse Larsson på fiol och Ragnar Berglund på nyckelharpa. De hade en gedigen tradition efter Viksta-Lasse, Erik Sahlström och andra. Men med beräknade 20–25 deltagare tyckte vi att det behövdes fyra lärare. Vi frågade Hasse Gille, vallonsmed, nyckelharpspelman och -byggare. Och han nappade. Därmed var vi fyra riksspelmän; två på nyckelharpa och två på fiol.

Vi bodde och åt på Dannemora hotell och höll lektionerna i bottenvåningen på Österby Herrgård. Vid denna första kurs kom flera färgstarka spelmän, både yngre och äldre. Den äldre, ofärdige Oskar, tappade genast bort sin käpp, men han blev så frisk av kursen att han klarade sig utan käppen hela veckan.

Det kändes viktigt att förmedla traditioner och att skapa gemenskap. Under många år höll vi tre sommarveckor och fyra helgkurser. Min dåvarande fru Lillemor var helt med på tåget.

Märkligt nog dök det året efter i grannsocknen upp en kursinbjudan med broschyr, med layout och kursutformning direkt kopierad från vår första Österbykurs.

Som frilansande spelman sedan augusti 1975 blev jag förstås brydd och rädd för konkurrens. Det gällde min familjs försörjning – men det blev ingen kurs där, medan tillströmningen till våra Österbykurser var stark. Den första sommarkursen hölls alltid vecka 24 och avslutades med Österbystämman, som hölls helgen före midsommar, precis som idag. Sveriges radio var där med inspelningsbuss med hög mast och stämman direktsändes med Bengt Polo som jättebra konferencier. Under storhetstiden gick mer än 300 spelmän spelandes i tåget från Österbybruks centrum till baksidan av herrgården där allspelet vidtog. Publiken var stor och vid aftonens dans vid vagnshuset var det fullt med folk.

Att ordna folkmusikkurser är som vilket resebyråarbete

som helst. Information ska ut, anmälningar tas emot, sovplatser och mat beställas och mycket annat. Till vår glädje fick vi anmälningar även från utlandet, både från Europa, USA och Australien. Hela grupper återkom gång på gång t. ex. från Lilla Edet, Värmland, Västerbotten och Slagsta gille. Vid kurserna fick de inte bara lära sig att spela folkmusik. De fick också idéer om kursupplägg och organisation som de sedan tog med sig hem och omsatte i livlig spelverksamhet. Därmed byggdes också ett nätverk över Sverige.

Pedagogiken

Min idé om pedagogiken är att den skall vara omtänksam och inkluderande.

1975 var ett märkesår, för då började Vendelstämman, Österbystämman, Österbykurserna och jag började som frilansande heltidsspelman. Under augusti 1975 till maj 1977 höll jag mellan 9 och 11 studiecirkel i veckan runtom i Upland. Det gällde att kunna köra bil i alla väder.

Jag var först i Sverige med folkhögskolekurser i folkmusik. På Wiks folkhögskola gav jag, tillsammans med Elisabeth Söderlund, elva nioveckors kurser under tio år. Under flera år hade vår kurs hela slottet för oss själva. Där, liksom i Österby, hade jag ambitionen att ge spelmän en vid syn på folkmusik. Att inte bara gnetta på låtar utan att få perspektiv och att kunna förmedla till andra. Därför innehöll kurserna också vissång, dans, spela andrastämmor, traditioner och historia, instrumentkunskap, gästspelmän och att arrangera egna träffar.

Kursbroschyr. Foto fr. Lillemor Alpsjös skärmutställning.

I början på Österbykurserna var vi bara fyra grupper men herrgården var ju stor och med tiden var vi ibland åtta grupper. När den 50:e kursen genomförts hade vi anlitat sammanlagt 75 lärare och assistenter. Sedan blev det 20 kurser till. Vår allra största kurs hade 115 deltagare och personal.

Snart införde jag idén med lärare och assistent i varje grupp. Efterhand blev assistenterna erfarna och fick börja som lärare. Det fanns ännu inga utbildningar för spelmän

utan på så vis blev Österbykurserna ett utbildningsinstitut för folkmusiklärare. Jag tillfrågade spelmän som kunde spela bra, men som framför allt var bra pedagoger och medmänniskor.

Kursen 1990. Foto fr. Lillemor Alpsjös skärmutställning.

Med nyckelharpan, och eftersom flertalet lärare var upplandspelmän, lärde vi främst ut upplandslåtar. Vi lärare var helt eniga om att all utlärnin g skulle ske på gehör.

Man slipper då skrymmande och skymmande notställ och har ögonkontakt med alla i gruppen. I några fall, med skolade musiker, var detta skrämmande, men med litet varsamhet fick vi det att fungera bra.

Lektionerna gjordes innehållsrika och med lärarbyte vid lunch, så att deltagarna under veckan kom att möta alla lärare minst två gånger. Vid klarinett- och dragspelskurserna var det bara en lärare men i samverkan med huvudkursen.

Den pedagogiska standarden var mycket hög, särskilt som flera av lärarna redan hade lång erfarenhet som musiklärare.

Varje dag klockan 17:15 samlades lärare och assistenter till kollegium. Ordet gick laget runt och och allting diskuterades, även enskilda deltagare. Deltagarna uppmanades ständigt att framföra synpunkter till lärarna.

Särskilt viktiga frågor gällde om deltagare skulle uppmanas att byta grupp. En del fick en stunds privatundervisning.

Många av dagens kända upplandspelmän har passerat genom Österbykurserna som lärare eller deltagare. Genom Österbykurserna fick många av lärarna även kontakter att hålla kurser på andra håll i landet och gästspelmännen fick en exponering som gav flera spelningar.

Om självförtroende Under veckokurserna kom de flesta deltagarna redan på söndagkvällen och var då välkomna till samkväm på herrgården.

Nästan alla som åker på en spelkurs tror att de kan mindre än alla andra. Därför satte vi oss att spela på stor ring i stora salen. Var och en tog upp en låt. En stund in på kvällen ställde jag frågan till alla om någon kände sig osäker

på sin förmåga. Nästan alla sträckte upp handen. ”Bra, då har du kommit på rätt ställe!” blev min kommentar, som möttes med leenden och skratt.

Nyckelharpor

Det hände mer än en gång att en kursdeltagare kom med en nyckelharpa som pappa eller morfar i största välmening hade byggt. Det var bara det att nyckelharpan hade så många brister att den behövde repareras för att bli spelbar. I enstaka fall var den inte ens värd en reparation.

Vi lärde oss snabbt att vara två i denna situation och att gå mycket varsamt tillväga. Det hände att ägaren blev helt förtvivlad. I de omöjliga fallen såg vi till att få fram en låneharpa så att ägaren kunde fullfölja kursen. I de möjliga fallen brukade Sven-Olov Sundell ta hem nyckelharpan och reparera den under natten, sova några timmar och sedan ge den tillbaka till den lyckliga ägaren.

Visor

I folkmusiken har ju visorna en stor plats och är oftast perfekta för dans. Jag märkte snart att många kursdeltagare sjöng visor och ville lära sig mer. För enkelhetens skull bad jag dem att sätta sig med bandspelare i stora salen i herrgården och sjunga in visor till varandra. Det fungerade bra och repertoaren blev rik och direkt spridd.

Andra instrument

Folkmusik spelas ju inte bara på nyckelharpa och fiol så med tiden ordnade jag spelgrupper för klarinett och dragspel med skickliga lärare. För dragspelarna blev examensprovet att alla dragspelarna skulle spela samtidigt med en fiolspelare. Kravet var att fiolen skulle höras väl bland dragspelen. En gång var det en dragspelare som inte accepterade att spela svagt trots att vi tog ett längre snack med honom. Han valde att åka hem.

Dessutom hade deltagarna med sig materialet hem på sina kassetband. Undervisningen omfattade främst traditionell norduppländsk folkmusik avsedd att dansa och gå till.

Danslektion i parken

Foto fr. Lillemor Alpsjös skärmutställning.

Artikeln fortsätter i nästa nummer av tidningen.

Mosse-Fridolf, forts. fr. sid. 4

finstämmare, nya strängar, modifiering av stränghållare, putsning och justering av nycklar och löv.

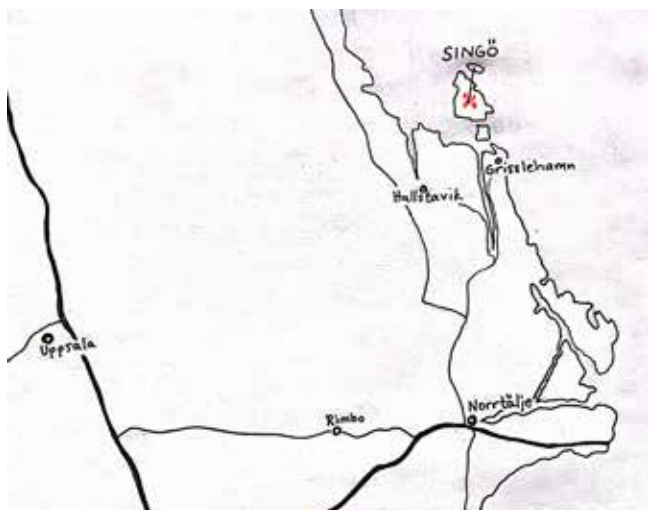
Det känns nu enormt kul och hedrande, att få äga och väcka liv i en harpa byggd av Fridolf, och som har varit i Per-Ove Gladhs ägo. Nu ska jag bara lära mig spela på den.

Tack Bosse Nilsson för hjälpen!

Birger Björnerstedt har även skrivit boken "Ölåtar och Spelmän – Traditioner från Gåsvikarn till Mosse-Fridolf". Den finns numera att läsa online bland Svenskt Visarkivs online-publikationer. Man hittar den lätt, för utgåvorna ligger i bokstavsordning på författarnas efternamn.

Informationen om Fridolf Jansson kommer också tacksamt från en intervju med Birger.

Martin Björklund

Ingvar Jörpelds invigningstal vid Nyckelharpstämman i Österby 2024

2024-06-16

Foto: Per-Ulf Allmo

Jag fick en föraning om vad som var på gång redan på Konstakademien i Oslo i början av 1960-talet. Flera kamrater hade sina rötter i Norges djupaste dalgångar. De var rätt stolta över detta och framhävde det gärna. Några bar knivar som de själva smitt av stål från en gammal Volkswagen. Med skaft av masurbjörk och horn, och slida med silverbeslag. Man klädde sig i säckiga vadmalsbyxor och utanpåskjortor. Ibland kunde någon ställa sig i trapphallen och spela mungiga eller sjunga ett ålderdomligt stev. Det ekade så vackert!

Jag flyttade till Stockholm 1965. Här hängde man på jazzklubbar i Gamla Stan och lyssnade på proggiga trubadurer. Men innan decenniet var till ända, dök det också upp ett häftigt skäggmanslag som spelade fiol så flisorna flög och dessutom såg ut och uppförde sig som riktiga spelmän. "Snus, mus och brännvin." Den svenska

Hej medlem,

Du har väl inte glömt att betala medlemsavgiften för 2024?

Här är listan på gällande medlemsavgifter

i Föreningen Nyckelharpan:

1. Avgiften är **150:-** om du bor i Sverige och vill ha **Nyckelharpan** som **papperstidning** med posten 4 gånger om året, och **200:-** om du bor i något annat land.
2. Vill du istället ha tidningen **digitalt**, sänd till den mejladress som du meddelat, är medlemsavgiften **100:-**.
3. Plusgironumret är **491 82 94-2**.
4. Föreningen Nyckelharpan har **Swish!**
5. Swishnumret är **123 612 26 34!**
6. Glöm inte att skriva **ditt namn och din mejladress när du betalar**, annars är det svårt att registrera din betalning rätt!

Har du flyttat? Kom ihåg att anmäla ny adress till **info.nyckelharpan@gmail.com** om du betalar för papperstidning eller byter epostadress.

Pär Elfström, föreningens kassör.

folkmusikvägen började skvalpa.

1975 såg jag den första nyckelharpan. Jag hade levt i Sverige i tio år, vistats bland hyfsat upplysta människor men aldrig ens hört talas om detta märkliga instrument. ”Bygga nyckelharpa”, stod det i studieförbundets katalog.

Det gick fort, jättefort. Det fanns ett uppdämt behov. Nyckelharpsvägen vällde över landet som en tsunami.

Liknande rörelser kunde man skönja även i andra delar av världen, men ingenstans blev det så stort och brett som i Sverige. En framgång för den svenska demokratiska folkbildningsmodellen med alla studiecirklar och kurser.

Ett litet järnbruk i norra Uppland blev navet, rörelsens Mecka. Miljön var perfekt, men också organisationen omkring. Flitiga händer i Österby Folkdanslag bredde smörgåsar och serverade korv och soppa. Hela bygden var på benen. Det var nyckelharpsbedömning och spelmanståg. Allspelet leddes av vallonättlingen Hasse Gille. På scenen och bland buskarna kunde vi möta livs levande idoler, Eric Sahlström, Ceylon Wallin och alla de andra, om man nu kunde hitta dom. De fanns därute bland 3500 andra i herrgårdsparken.

En viktig del i Österbykonceptet var Leif och Lillemor Alpsjös välorganiserade spelkurser. Veckan före stämman kunde man förkovra sig och aklimatiseras. De lokala myggorna var mycket förtjusta i stockholmsblod, vill jag minnas. Man har nog lämnat sitt lilla bidrag till artens fortlevnad och den biologiska mångfalden.

Från det glada 70-talet och fram till idag har mycket hänt. Man ser aldrig någon dansa bondpolska i näbbstövlar nu för tiden. Det mesta av drängromantiken är borta, och instrumentet, nyckelharpan, har gjort en märkvärdig klassresa.

Sedan vi sägs här förra året finns Nyckelharpans Nätverk med i Unescos register över ”goda metodiska exempel”. Vi är en del av det immateriella kulturarvet!

Ett stort tack till den outtröttliga Esbjörn Hogmark, - och en applåd!

Det är 49 år sedan den första Nyckelharpstämman arrangerades här i Österby. Sedan 2012 har vi också bjudits på Gillestämman. Veckoslutet före Midsommar är heligt, och Österby är en viktig mötesplats för alla oss nyckelharpsnördar. Jag vill rikta ett varmt tack Esbjörn, Åsa, Sture, Lena och alla andra som jobbar, organiserar och gör detta möjligt.

Härmed är också Nyckelharpstämman 2024 invigd!

Ingvar Jörpeland

skulptör / riksspelman

Oktoberstämman, Forts. fr sid. 9

Jag besökte också konserten med årets spelman Sonia Sahlström. Ett fantastiskt fint evenemang – familjärt med värme och känsla. Sonia, Håkan, Kristin och Olle. Jag kan inte låta bli att flika in att när jag en gång besökte Eric och Anna just efter att Olle fötts berättade Eric: ”Jag tyckte fingrarna var långa och fina så de kommer att passa bra på en spelman”. Kjell Ritzén höll ihop det hela på ett beundransvärt sätt, sakligt, lugnt och tryggt.

Jag tittade också in på Systerpolskans konsert uppe i stora salen. Tyvärr var inte ljudanläggningen anpassad för fiol och nyckelharpa. Alldeles för mycket diskant och dessutom en alldeles för hög volym. Jag tog ett par bilder men måste sedan hasta därifrån för att rädda mina öron. Jag har förmedlat detta till stämmokommittén som ska se till att bättre ”sound check” nästa år.

Oktoberstämman kommer nästa år att hållas 1 november!?”Men hallå!! heter det inte Oktoberstämman och har alltid hetat så?” Tyvärr är det UKK som bestämmer här och de har tydligen inte förstått det hela, har redan fullbokat hela oktober, men lovar att från och med 2026 att det åter ska förläggas i oktober.

Vid penna och kamera

Esbjörn

Returadress:

Föreningen Nyckelharpan

c/o Pär Elfström

Tulegatan 84

172 72 SUNDBYBERG

Matsgårdsvalsen

Komponerad på beställning av hembygdsgården på Singö

Av: Firdolf "Mosse-Fridolf" Jansson, Singö

Nedteck: Martin Björklund

$\text{♩} = 160$

7

14

20

26

33

39

46

53

57 rit.

Detailed description of the musical score: The score is written for a single melodic line in 3/4 time with a tempo of 160. It begins with a key signature of one flat (B-flat). The piece consists of 57 measures. It features several triplet ornaments (marked with a '3') and first/second endings (marked with '1.' and '2.'). The piece concludes with a 'rit.' (ritardando) marking and a final fermata on the last note.